

diru se je postavil umetelnik k višku na jedni nogi, pokleknil, skočil doli ter zopet gori, kdo bi vse to naštel? Tudi jedno kozo so imeli, ki je hodila gori in doli po steklenicah, skakala in postavljala se v zrak, da smo se vsi čudili. Kakor sem rekel, ne da se opisati, kar smo vse videli, in poslovlili smo se ónega večera od voza, prepričani, da večjih umetelnikov ni na vsem svetu, kot so bili óni v naši vasi. Kako smo se žalostili, ko se je začel drugega dne óni čudni voz zopet dalje pomikati, in odšel je od nas in Bog vé, kdaj se zopet vrne.

Po vasi se je dolgo govorilo o ónih umetelnostih in še sedaj, če se hoče kdo pohvaliti, da dobro umeje kako reč, bodi si vže skakati ali kozolce prevračati, vselej se potem začne razgovor o onih čudovitih umetelnikih. Koliko jih je bilo med nami otročiči, kateri bi bili radi kar z njimi pobrisali po širokem svetu, če bi bili le smeli. A danes seveda malo drugače mislimo. — — —



Vi solnčni žarki . . .

Vi solnčni žarki oj zakaj
Mi v sobo gledate po stráni?
Ne sijete mi kot nekda
In zdite se mi prav zaspáni.

Zdaj solnce žarke napošév
Pošilja, vedno bolj se niža;
Oh proč je evet in proč je spév
In mraz in sneg in led se bliža.

Sedaj umikate se v kot,
Ne svetite mi več na mizo;
Od kod sprememba ta, od kod?
Vem, vem, da zima vže je blizo.

I vem, da bo bridkóst prišlá,
Prišlá bo huda dušna zima;
Le pride naj, čeprav strašnà
Bojazni srce moje nima.

Saj up je meni svitla luč,
Ki temo dušno, mraz peganja.
Saj up mi je do sreče ključ,
Bodočnost boljšo mi oznanja.

Fr. Krek.



Radovedno jabolko.



Sedaj, ko so jabolka vže dozorela in vi, otročiči ljubi, s tako slastjo ugrizujete vánje povedati vam hočem o jabolku, ki je bilo preradovedno, in je hotelo pred časom z drevesa, samó zaradi tega, da bi videlo, kak je svet in kako se živi mej ljudmi a ne samó na drevesu.

Zamán mu reče veja: „Počakaj še malo, da pride čas, ker še nisi dosti dozorelo, da bi šlo v svet.“

Ali jabolko ni slušalo veje, ob kateri je viselo. Z vso silo je težilo z drevesa in še celo pecelj je imel dosti opraviti, da bi je pridržal še nekaj časa na veji.

Ker pa v jeseni rado dežuje in često nastane hud vihar, zgodi se to tudi zdaj nekega dne, ko je naše jabolko viselo na drevesu. Vihar je upogibal jablano in otresal jabolka, da jih je vže precejšno število ležalo pod drevesom na tleh. Naše jabolko to videč, veselilo se je, češ, tudi meni bode sreča mila, in tudi jaz pridem kmalu z drevesa med svet. Ali varalo se je. Nevihta preneha, nebó se zopet zjasni in rdečelično jabolko je obviselo še na drevesu. Bilo je vsled tega

zeló žalostno in še celó po noči si ni dalo mirú. Druzega dne se vender izpolni jabolku njegova goreča želja. Lojzek in Anica priskačeta pod košato jablano na vrt; gledata po tleh ležeča jabolka in je pobirata v košarico. Hudujeta se nad viharjem, ki je toliko nezrelih jabolk pometal na tla.

Lojzek upije: „Brr! sram ga bodi viharja, ki ni mogel počakati, da bi bila vsa ta jabolka dozorela?“

In Anica pravi: „Poglej no Lojzek, morda ugledaš kje kako zrelo na drevesu; jaz bi tako rada jedno zrelo jabolko imela!“

Oba gledata poželjivo na drevo. A ne ugledata, česar bi rada imela.

Naš rudečeličec sliši ta pogovor in si misli: „Ahá, zdaj ali pa nikoli!“ Naglo odrine zelene liste, za katerimi je bil skrit in se prijazno nasmehne otročičema.

„Vidiš, vidiš, tu visi jedno zrelo jabolko,“ zavpije Anica vsa vesela in pokaže s prstom lepo rudeče jabolko svojemu bratcu Lojzku.

„Oj, to je lepo jabolko!“ pravi Lojzek. „Ali kako ga dobiva?“

Lestvic nimata, na drevo splezati ni mogoče, ker je deblo predebelo. Kaj tedaj storiti?

Lojzek premišljuje nekaj časa, potem reče sestrici: „Veš kaj, kamenja naberiva in metajva vánje, morda ga zadeneva, da pade na tla.“

Ko jabolko to sliši, zeló se prestraši; rado bi se bilo zopet skrilo za zelenimi listi, a bilo je prepozno. Pretrpeti mora nasledke svoje lehkomiselnosti. V tem ko jabolko to premišljuje, nabrala sta otroka kamenja, in je metala na drevo v jabolko.

Anica je vedno prenizko zadela, ker še ni mogla visoko lučati; tudi Lojzek se je dolgo trudil predno je jabolko zadel. Dotaknil se je s kamenom vejice, na kateri je viselo jabolko in — lop! ležalo je z vejico vred nepoškodovano na tleh.

Oj to je bilo veselje! Pa tudi jabolko se je veselilo, ker so se mu zdaj izpolnile njegove želje.

H krati je bilo mej valovi življenja in njegovi sreči je pretila zopet nova nevarnost.

Lojzek podari lepo rudeče jabolko sestrici Anici in ji reče: „Nà, ugrizni je!“ Anica nese takòj jabolko k ustim in Jabolko vže meni, da je prišla zdaj njegova poslednja ura. Ali dobročutna deklica pravi bratcu: „Nè, Lojzek! Jabolko je prelepó, da bi je snedla; le poglej, kako lepa rudeča lica ima. Spravim je, da še nekoliko bolje dozori, potem mi bode še bolje dišalo.“

Jabolko se zdaj zeló razveseli, meneč, da mu se ni zdaj nobene nevarnosti več bati, a prevdarilo ni, da ga usoda, sneden biti, kazneje gotovo doleti.

Premišljevalo je vedno laskave besede, katere je Anica izgovorila, da je lepó, zeló lepó. Postalo je vsled tega jabolka nečimurno in oholo. Le sebe je hotelo videti in le sebe občudovati.

Anica hiti z jabolkom v roci v hišo in je postavi na omaro mej druge lepe stvari. Jabolko se ne more dovolj nagledati teh lepih stvari. Za mizo je sedel prijazen gospod in mlada gospa. Jabolko je poznalo oba. Vedelo je, da sta to oče in mati njegovih dveh prijateljev, saj ju je vže večkrat videlo v vrtu šetati se; in Lojzek in Anica tudi sedita za mizo in jesta dobre reči; dobre so morale pač biti, ker so tako ukusno dišale.

Te in še druge stvari je gledalo jabolko, veselilo se in pomilovalo svoje sobrate, da ne vidijo takih lepot, in da raje visé zunaj na jablani.

Na mizi je stala tudi zala steklena posoda polna lepih rudečih jabolk. Zavidljivo jih gleda z omare naše jabolko in si misli: kako dobro se jim godi, ker stojé pred tako gospôdo na mizi. Ali oj grôza! lepa, črnolasa gospa vzame jedno onih lepih jabolk v levo, v desno roko pa nož in mu vreže veliko rano. Potem je olupl in kosce za koscem nosi v usta.

„Bog me varuj kaj tacega,“ vzdihne jabolko na omari; mrzel pot je oblije in nič več ne misli na one lepe stvari pred sebjó.

Stemilo se je po sobi; luči ugasnejo in vsi zapusté sobo. Naše jabolko pre-mišlja zdaj vse, kar se mu je bilo v tem jednom samem dnevu dogodilo. Žalostno vzklikne: „O Bog moj, koliko žalosti in koliko veselja se doživi, ako se gre v svet! Veselje pač veliko veselje bi bilo za mene, če bi le jedenkrat videlo svojo lepoto, saj sem slišalo, kako me hvalijo zaradi moje lepote!“

Zdajci začuje tenak glas v svojem obližji: „To se lahko zgodi, kar tu sem k meni se prikobacaj in v meni se lahko ogledaš.“ Ta vabeči glas je bil od lepo izbrušenega kozarca. Prvi hip se jabolko ustraši a potem vzdihne: „Oj kako rado bi prišlo k tebi, ali ne morem z mesta.“ „K temu ti pa pomorem jaz,“ začivka nek glas; samó dovoli, da te prav malo nagriznem, potem te pa privalim do kozarca, da bodeš občudovalo svojo lepoto.

Jabolko vpraša: „Ali bi ne škodovalo moji lepoti, da me nagrizneš?“

„Nikakor nè,“ odgovori miška, ki je hrepenela po sladkem jabolku; „zabolélo te bode pač nekoliko ali za to, da malo potrpiš, imelo bodeš veliko veselja, ko bodeš občudovalo svojo lepoto.“

Te besede so bile odločilne. Jabolko dovoli in miška je ugrizne ter je pomika vedno dalje do kozarca. Jabolko se zreali v kozarci ter občuduje svojo lepoto. Vsled svoje ošabnosti niti ne čuti, kako je miška grize vedno globokeje in pomika bliže in bliže proti kozarcu. Ta je stal kraj omare. Vsled jabolčnega pritiska pade kozarec na tla in se zdrobi na tisoč koscev. Od velikega strahu pade tudi jabolko za njim ter obleži na tleh. Miška smukne urno v svojo luknjico, iz katere ni več prilezla óno noč.

Ko zagleda zjutraj gospa razbit kozarec, takój reče: „To je pa miška naredila, a pokorila se bode zato. Glejte, glejte, to lepo jabolko je popolnem uničila. Skoda, da ga nismo včeraj snedli, zdaj se mora vreči na gnojišče.“

Rečeno, storjeno. Od miške nagrizlo jabolko so vrgli v smeti, kjer je v svoji nečimurnosti žalostno poginilo.

Kozarec je prejel tudi zaslužen plačilo, ker je podpiral jabolko v njegovi oholosti; in miška — tudi ona ni odšla zasluženi kazni.

Črepinje razbitega kozarca so pa drobno raztolkli, pomešali je s sadro (gipsom) in zamašili luknjico. Ko je miška hotela iz luknjice, oglodala je sadro in v ostri steklovini je našla smrt.

Takó se maščuje vse na tem svetu in ni ga pregreška, da bi ne bil kaznovan.

Leopoldina Krsnik-Rottova,

